

במסכת פסחים מן החצי והלאה, וכן כל מסכת יומא וסוכה מפרק החליל, וסנהדרין הוריות מכות וכל סדר קדשים, וגם עשה פירוש עם פלפול סביב להלקוטי הלכות, ובכלל ספריו הם הכי מפורסמים בעולם — שנתקבלו לכל — מאלו הספרים שיצאו בדורות אלו, והוא הכתר תורה שהי' עליו סכום של חמשים שנה. שהאיר עיני העולם בספריו בהלכה באגדה מוסר פלפול, מה שנוהג ושאנו נוהג בוה"ז, הכל הכל עשה הפוסק האחרון שלנו :

כתר כהונה, כל דבוריו וכל מחשבותיו הי' רק בעבודת ה' ביהמ"ק. בהקדמתו לחיבוריו דובר תמיד מתקוה העתידה. לא עבר מעל"ע לא עברה שעה שלא דיבר מזה מביאת משיח צדקינו ומעבודת ביהמ"ק, והי' לודאי אצלינו שהוא יזכה להיות הכהן הגדול אם נהי' זוכים לזה כי המניעה היתה בודאי מאתנו כי הוא הי' בודאי ראוי לזה **כמו ששמעתי ממנו שהי' מיוחס דור אחר דור עד עלי הכהן**, בזמן שבגדיהם עליהם כהונתו עליהם, הבגדי כהונה הם מ"ש בכל עת יהי' בגדיך לבנים, כי הלבוש צריך שיתאים עם לובשו שלא יהי' רחוק מהלבוש, ולבש הכהן מדו בד, מדו כמדתו דרשו חז"ל, ועליו ראו כי הבגדי פאר היו מתאימים עליו :

כתר מלכות, הוא כמ"ש הרמב"ם ז"ל שאין הכונה רק על מי שנכתר בפועל ממש בכתר מלכות, כתר מלכות הוא שיש לו דבור הנשמע בעם שיש בידו שבט המושלים, שכל דבריו נשמעים, ואת זה ראו בהחפץ חיים במדה גדושה, כתר תורה ראיתי בו עוד בישיבי בגלינא בלמדי עם תלמידי בסדר קדשים והאירו לפני הערותיו היקרות בספריו, כתר כהונה ראיתי בו בהיותי לפני עשר שנים על הכנסת הגדולה בווינה ביום ד' אלול תרפ"ג כשנתקבצו לשם מסלתה ושמנה של היהדות כל גאוני וצדיקי הדור במקום אחד, וכולם הי' רוצים שהוא החפץ חיים ז"ל יהי' המתחיל בנאומו ראשון, כל לבבות אלפי אנשים הי' פונים אז אל היהודי קטן הקומה, יותר מחמש מאות עיתונאים לא יכלו לשבוע עינם מראות איך יהודי כזה פונים אליו מכל העולם עבור מוח הגאוני שיש לו. ואמר אז, כשאני לעצמי אני יודע למה בחרו בי דוק שאהי' הראשון, אם אומר אפילו שאני מוחזק אצלם לת"ח, לו יהי' כך אבל הלא יש בכאן ת"ח יותר גדולים ממני, אם אומר שמוחזק אני אצלם ליר"ש לו יהי' כך אבל הלא יש בכאן יראי ד' גדולים ממני, וכן הלאה, ואח"כ אמר אפשר שלזה בחרו בי שאני כהן, לא אכחיש זה אבל עכ"ז הלא יש בכאן עוד כהנים, רק יוכל להיות שאני זקן הכהנים בכאן ולכן בחרו בי, ואמר הלאה אצל הכהן נאמר לא תעלה במעלות על מזבחי, לא תחשוב כי הוא מצד המעלות שבך, כי בזה עובר אתה בלאו, צריך אתה לידע כי הכל הוא מאת השי"ת. זקן שיש תחתיו יוכל של חמשים שנה בתור מנהיג התורה אינו מוצא בעצמו שום מעלה רק מה שהוא כהן זקן, זהו כתר כהונה. בפעם השלישית ראיתי עליו כתר מלכות. כשראיתיו בווארשא באסיפת הרבנים שנת תרפ"ט בשעה שראה גזירות יוצאים על בתי התלמוד תורה שהי' רוצים שיהי' המלמדים צריכים ידיעה בשפת המדינה וכדומה, וכשיצאה הפקודה מאת הממשלה אז אזר כגבור חלציו ובקול שאגת ארי אסף אז הזקן בן תשעים שנה את כל גדולי ישראל וצדיקי הדור, לא אמר אז לא תעלה במעלות, וכשאמרו לו כל גדולי ישראל נראה עכ"פ לעשות פשרה עמהם שלא יהי' צריכים ללמוד בהת"ת עשרה שעה בשבוע רק חמשה או פחות, צווח ע"ז הזקן את הפסק הלכה שלו מהלכות בכורות, הנה הבכור שהוא קדוש מרחם קדושתו אינה בשאלה ואם יש בהבכור חלק לגכרי אפילו באזנו אז כבר בא ע"ז ציווי התורה כי אינו קדוש בבכורה, האם אין זה לפלא בעיניכם, להישראל יש רמ"ז איברים ולהנכרי רק חלק באבר אחד וכבר בא ציווי השי"ת כי אינו קדוש בבכורה, כמו כן הוא עם תינוק הישראלי כלו הוא קודש מרחם אמו, לא אוותר על כלום, כי אין להיות לנכרי חלק בו. וכשאמרו